

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 17.9.2007
COM(2007) 524 végleges

A BIZOTTSÁG HARMADIK JELENTÉSE

**a Tanács 2000. május 29-i kerethatározatának 11. cikkén alapuló, az euro bevezetésével
kapcsolatos pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló
védelem megerősítéséről**

{SEC(2007)1158}

A BIZOTTSÁG HARMADIK JELENTÉSE

a Tanács 2000. május 29-i kerethatározatának 11. cikkén alapuló, az euro bevezetésével kapcsolatos pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló védelem megerősítéséről

1. A KERETHATÁROZAT CÉLJA

Annak érdekében, hogy biztosítsák az euro megerősített és harmonizált büntetőjogi védelmét az egész Európai Unióban, a Tanács 2000. május 29-én elfogadta az euro bevezetésével kapcsolatos pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló védelem megerősítéséről szóló, 2000/383/IB¹ kerethatározatot; ezt a 2001. december 6-i 2001/888/IB² kerethatározat módosította a tagállamok bíróságai által kihirdetett ítéletek elismerésével kapcsolatos rendelkezés bevezetése érdekében, melynek célja a visszaesés megállapítása.

Az 1929. évi, a pénzhamisítás visszaszorításáról szóló genfi egyezmény³ ratifikálását követően már létezett bizonyos szintű egységesség a tagállamok jogszabályai között. Az euróról szóló kerethatározat különös célja, hogy kiegészítse az 1929-es egyezmény értelmében a tagállamok által vállalt azon kötelezettséget, amelynek értelmében bűncselekménnyé nyilvánítanak bizonyos cselekményeket, amelyek kibővítik a kifejezett pénzhamisítás tényállását.

2. A JELENTÉS CÉLJA

A kerethatározat 11. cikkének (2) bekezdése alapján a Bizottság 2001. december 13-án jelentést fogadott el az előbbi végrehajtásáról⁴, amelyben részletesen felsorolja az előírt átültetési kötelezettségeket, valamint beszámol arról, hogy a tagállamok ezeknek hogyan felelnek meg. A Tanács e jelentésre vonatkozó következtetéseiben elismerte, hogy a kerethatározat nagy mértékben elérte célját. Ugyanakkor felkérte a Bizottságot arra, hogy készítsen egy második jelentést azon kiegészítő információk összegzéséről, amelyeket még be kell gyűjteni a tagállamoktól. 2003. szeptember 3-án a Bizottság elfogadta a második jelentést⁵. A Tanács 2004. október 25-26-i ülése során tudomásul vette ezt a második jelentést, és az Európai Unió bővítését figyelembe véve felkérte a Bizottságot, hogy készítsen egy harmadik jelentést is a kerethatározat – beleértve a 9a. cikk – végrehajtásáról.

¹ A Tanács kerethatározata az euro bevezetésével kapcsolatos, pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló védelem megerősítéséről (HL L 140., 2000.5.29. 1. o.).

² A Tanács kerethatározata (2001. december 6.) az euró bevezetésével kapcsolatos pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló védelem megerősítéséről szóló 2000/383/IB kerethatározat módosításáról (HL L 329. 2001.12.14. 3. o.).

³ Az 1929-es egyezmény 23. cikke szerint az egyezmény valamely állam általi ratifikálásából következik, hogy annak jogszabályai és közigazgatási szervezete megfelel az egyezmény szabályainak.

⁴ COM(2001) 771 végleges.

⁵ COM(2003) 532 végleges.

Ez a jelentés bemutatja a 15 tagállam előrehaladásának mértékét a második jelentés következtetéseihez képest a kerethatározat átültetése terén, valamint a 12 tagállam vonatkozó jogszabályait. Végül a jelentés részletesen értékeli a kerethatározat végrehajtását a 27 tagállamban.

A Bizottság kérdőívet küldött minden tagállamnak az előző jelentésben tett megállapítások alapján, kivéve Németországnak, amely már megküldte a vonatkozó adatokat. Húsz tagállam küldte meg a Bizottságnak azon rendelkezések szövegét, melyek átültetik a kerethatározatból fakadó kötelezettségeket a nemzeti jogba. Nyolc tagállam (Bulgária, Írország, Spanyolország, Olaszország, Málta, Hollandia, Románia és Finnország) nem küldött hivatalos választ a Bizottság levelére. Ugyanakkor a Bulgária, Spanyolország, Olaszország, Málta és Hollandia jogszabályairól szóló adatokat a Bizottság rendelkezésére bocsátották. A Bizottság által kézhez kapott információk jelentősen különböznek teljességük tekintetében. Mindamellett a jelentés ezen információk alapján készült, amelyeket nyilvánosan elérhető adatokkal egészítettek ki azokban az esetekben, amikor ez szükséges és lehetséges volt.

3. A KERETHATÁROZAT ALKALMAZÁSÁRA IRÁNYULÓ NEMZETI INTÉZKEDÉSEK

3.1. A kerethatározat átültetésének előrehaladása a 15 tagállamban (melléklet, 1. táblázat)

3.1.1. Általános bűncselekményi tényállások – 3. cikk

A spanyol büntetőtörvénykönyv módosítását követően a kerethatározat 3. cikke (1) bekezdésének a), b) és c) pontjai alá tartozó minden tényállás büntethető. Sőt, egy kifejezetten a hamisításról szóló rendelkezés alapján a büntetendő cselekményekben való részvétel is bűncselekménynek számít. Ezen kívül a spanyol törvényekben van egy kifejezett rendelkezés a hamis pénz gyártásához szükséges szerszámok és más tárgyak jogosulatlan előállításának, elfogadásának vagy megszerzésének szankcionálására (3. cikk (1) bekezdés d) pont).

3.1.2. További bűncselekmények – 4. cikk

A spanyol büntetőtörvénykönyv tiltja a pénz jogellenes előállítását, de nem utal kifejezetten az engedélyezett berendezések használatára. A francia büntetőtörvénykönyv kifejezetten tiltja a törvényes berendezések és anyagok segítségével történő jogellenes pénzgyártást a kerethatározat 4. cikke értelmében.

3.1.3. Szankciók – 6. cikk

Finnország és Svédország jogszabályait nem módosították. Így ezek csak súlyos törvénysértés esetén intézkednek olyan szabadságvesztés-büntetésről, amelynek felső határa legalább nyolc év. Spanyolország jogszabályai a kerethatározat 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint bűncselekménynek minősülő esetekben 8-12 évig terjedően kiszabható büntetést állapítanak meg.

3.1.4. Jogi személyek felelőssége, és a velük szemben alkalmazható szankciók – 8. és 9. cikk

Spanyolország, Luxemburg és Ausztria jogszabályai a jogi személyek általános büntetőjogi felelősségéről intézkednek minden olyan esetben, ha egy jogi személy

követ el nemzeti jog által említett és szankcionált bűncselekményt. Ausztria jogszabályai szerint a kiszabható büntetés pénzbírság lehet. Ezzel szemben Spanyolország és Luxembourg kilátásba helyezi a vállalat átmeneti vagy végleges bezárását, a társaság felosztatását vagy tevékenységeik felfüggesztését. Más büntetést nem helyeznek kilátásba. Bár Portugália megküldte a kerethatározat átültetésére vonatkozó válaszát, az nem tartalmaz semmilyen információt a jogi személyek büntetőjogi felelősségéről szóló jogszabálytervezet előrehaladásáról. Végezetül a kézhez kapott válasz alapján kiderül, hogy az Egyesült Királyság nem tervez külön jogszabályt elfogadni a jogi személyek felelősségének tényállásáról, mivel polgári jogának gondatlanságról szóló tényállása kiterjedhet a 8. cikk (2) bekezdésében leírtakra is.

3.1.5. Területi hatály – 10. cikk

Az Egyesült Királyság hatóságai nem tájékoztattak a kerethatározat Gibraltárban való alkalmazásáról szóló rendelettervezet előrehaladásáról.

3.2. A kerethatározat átültetésének előrehaladása a 2004-ben és 2007-ben csatlakozott 12 tagállamban

3.2.1. Az 1929. évi egyezmény ratifikálása – 2. cikk (melléklet – 2. táblázat)

Nyolc tagállam (a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország és Szlovákia) jelezte, hogy már szerződő fele a genfi egyezménynek. A Bizottság szolgálatai által összegyűjtött információk alapján Bulgária és Románia is ratifikálta már az egyezményt, Szlovéniában pedig folyamatban van a ratifikáció. Máltát illetően semmilyen információt nem szolgáltatottak erről a kérdéssel.

3.2.2. Általános bűncselekményi tényállások – 3. cikk (3. táblázat)

A kerethatározat 3. cikkének a bűncselekmények tényállási elemeiről szóló rendelkezéseit általában átültették a tizenkét tagállam nemzeti jogába. Konkrétan öt tagállam (Bulgária, Ciprus, Lettország, Magyarország és Szlovákia) jogszabályai említik kifejezetten a 3. cikk (1) bekezdésének a)-d) pontjai szerinti bűncselekmények valamennyi objektív és szubjektív (szándékos) elemét. A többi tagállam jogszabályai az alábbi kivételeket tartalmazzák. A litván jogszabályok nem említik a „forgalomba hozatalt”, csupán a hamis pénz „árusítását”. Hét tagállam (a Cseh Köztársaság, Észtország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Románia és Szlovénia) jogszabályai nem említik kifejezetten a hamis pénz behozatalát, kivitelét és a hamis pénz forgalomba hozatali céllal történő beszerzését. A Cseh Köztársaság és Lengyelország jogszabályai ezeket a magatartásokat a szállítás kifejezett bűncselekménnyé nyilvánítása útján büntetik. Litvánia, Málta és Románia jogszabályai ezeket a magatartásokat a hamis pénz szándékos birtoklásának kifejezett bűncselekménnyé nyilvánítása útján büntetik. Észtország és Lengyelország jogszabályaiban nincs kifejezett rendelkezés a hamis pénz gyártásához szükséges szerszámok és más tárgyak jogosulatlan előállításának, elfogadásának vagy megszerzésének szankcionálására (3. cikk, (1) bekezdés, d) pont).

Tizenegy tagállam (Bulgária, a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Románia, Szlovénia és Szlovákia) jelezte,

hogy a 3. cikk (1) bekezdésében említett cselekmények elkövetésére való felbujtást és elkövetésének kísérletét, valamint az ezekben való részvételt a büntetőtörvénykönyvek általános részeiben található rendelkezések alapján büntetik. A lengyel jogban különös rendelkezés vonatkozik arra az esetre, amikor valaki az (1) bekezdés szerinti bűncselekmény elkövetőjét segíti vagy fedezi. Máltát illetően semmilyen információt nem szolgáltatottak erről a kérdéssel.

3.2.3. *További bűncselekmények - 4. cikk (melléklet – 4. táblázat)*

A 4. cikk azon rendelkezése, amely alapján az illegális pénzelőállítás akkor is büntethető, ha azt engedélyezett berendezések vagy anyagok felhasználásával tették meg, hét tagállam nemzeti jogába került átültetésre. Pontosabban három tagállam (Bulgária, Ciprus és Litvánia) oly módon felel meg ennek a cikknek, hogy bevezetett büntetőjogába egy kifejezett rendelkezést, amely bűncselekménnyé nyilvánítja az olyan bankjegyek vagy érmék előállítását, amelyeket engedélyezett berendezésekkel, de a pénzkidárási jogok és feltételek megsértésével állítottak elő. Hat tagállam (a Cseh Köztársaság, Lettország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia) oly módon felel meg ennek a cikknek, hogy a felhasznált berendezésekre tett utalás vagy azok megkülönböztetése nélkül tiltja a hamis pénz gyártását. Három tagállam hatóságai (Észtország, Magyarország és Románia) nem szolgáltatottak információt erről a kérdéssel.

3.2.4. *Ki nem bocsátott, de forgalomba hozatalra szánt pénz – 5. cikk (melléklet – 4. táblázat)*

Hét tagállam (Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország és Szlovákia) jogszabályai alapján kifejezetten a hamisított pénz fogalmába tartoznak azok a bankjegyek és érmék, amelyeket – bár forgalomba hozatalra szántak – még nem bocsátottak ki. A Cseh Köztársaság jogszabályai esetében a büntetőtörvénykönyv módosító javaslata egy külön rendelkezést ír elő. Ám semmilyen információt nem szolgáltatottak e módosítás elfogadásáról. A szlovén hatóságok jelezték, hogy a kerethatározat 5. cikke által előírt bűncselekménnyé nyilvánítás a büntetőtörvénykönyv csalásról szóló 217. cikke alapján hatályos. Bulgária, Észtország és Románia hatóságai nem szolgáltatottak információt erről a kérdéssel.

3.2.5. *Szankciók – 6. cikk (melléklet – 5. táblázat)*

Tizenegy tagállam (Bulgária, a Cseh Köztársaság, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Románia, Szlovénia és Szlovákia) legalább nyolc évig terjedő maximális szabadságvesztés-büntetést vezettek be, a kerethatározat 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően. Litvánia jogszabályai ugyanakkor legalább nyolc éves büntetésről rendelkeznek (ebben a konkrét esetben 10 évről), de csak a „nagy mennyiségű” vagy „nagy értékű” bűncselekmények esetén. A magyar jogszabályok a legalább 8 évig terjedő maximális büntetést a bankjegyek hamisítására tartják fenn, az érmehamisítás kisebb jelentőségű bűncselekménynek számít, ezért legfeljebb öt évig terjedő szabadságvesztés-büntetéssel büntetik. Végül azt észt jogszabályok a hamisítást csak abban az esetben büntetik legfeljebb hat éves szabadságvesztés-büntetéssel, ha az elkövető visszaeső, vagy ha a hamisítás „nagy léptékű”.

Mind a tizenkét tagállam intézkedett a ténylegesen végrehajtott bűncselekménnyé nyilvánításhoz kapcsolódó büntetésről, csoportosítva a bűncselekménnyé nyilvánításnak a kerethatározat által felsorolt különböző eseteit. Nyolc tagállam (a Cseh Köztársaság, Észtország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Románia, Szlovénia és Szlovákia) súlyosbító körülményként kezeli, ha a bűncselekmény tárgya jelentős összegű pénz, vagy ha a bűncselekményt bűnügyi szervezet keretein belül követték el. Hét tagállam (Bulgária, a Cseh Köztársaság, Litvánia, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia) külön intézkedik enyhébb büntetésről abban az esetben, amikor a hamis pénzt jóhiszeműen helyezik forgalomba, mert valódiként kapták. Ez az eljárás a szankciók arányosságának elvével indokolható. Végül minden tagállam jelezte, hogy e bűncselekményekkel kapcsolatban sor kerülhet kiadatásra.

3.2.6. Joghatóság – 7. cikk

Tíz tagállam (a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia) átültette az e rendelkezésből következő kötelezettségeket, míg három tagállam (Bulgária, Málta és Románia) esetében nem áll rendelkezésre információ a kérdéssel kapcsolatban.

3.2.7. Jogi személyek felelőssége, és a velük szemben alkalmazható szankciók – 8. és 9. cikk (melléklet – 6. táblázat)

Hét tagállam ültette át a kerethatározat 8. és 9. cikkének rendelkezéseit. Pontosabban három tagállam (Magyarország, Lengyelország és Szlovénia) jogszabályai a jogi személyek általános büntetőjogi felelősségét vezették be minden olyan esetben, amikor jogi személy követ el a nemzeti jogba, így például a büntetőtörvénykönyvbe ütköző és az által szankcionált cselekményt. Négy tagállam (Észtország, Ciprus, Lettország és Litvánia) jogszabályai pedig a jogi személyek büntetőjogi felelősségét külön a hamisítás bűncselekményére vonatkozóan is bevezették. A büntetések tekintetében öt tagállam (Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia és Lengyelország) jogszabályai állapítanak meg pénzbírságot, jogvesztést és feloszlatást. Magyarország és Szlovénia nem tájékoztatott a kiszabható büntetésekről. A Cseh Köztársaság és Szlovákia hatóságai jelezték, hogy elfogadásra vár a jogi személyek büntetőjogi felelősségéről szóló törvénytervezet a büntetőtörvénykönyv által bűncselekménnyé minősített magatartások vonatkozásában. Bulgária, Málta és Románia hatóságai nem szolgáltattak érdemleges információt erről a kérdéssel.

3.3. A kerethatározat átültetésének előrehaladása a 27 tagállamban a visszaesés tekintetében – 9a. cikk

A 9a. cikk rendelkezését – amely a visszaesés miatti büntetés-súlyosbítás megállapítása céljából a többi tagállam bíróságai által jogerősen kihirdetett ítéletek elismeréséről szól, – általában tizenkilenc tagállam ültette át. Konkrétan öt tagállam (Belgium, Spanyolország, Franciaország, Ciprus és Hollandia) intézkedik kifejezetten a többi tagállam bíróságai által kihirdetett hamisítási ítéletek elismeréséről a visszaesés miatti büntetés-súlyosbítás megállapítása érdekében. Nyolc tagállam (a Cseh Köztársaság, Dánia, Görögország, Olaszország, Magyarország, Ausztria, Portugália és Szlovákia) jogszabályai tartalmazzák intézkedést a külföldi ítéletek visszaesés miatti büntetés-súlyosbításra irányuló kifejezett elismerésére a büntetőtörvénykönyv általános részében, amely minden bűncselekményre alkalmazandó. Öt tagállam jogszabályai (Németország, Lettország,

Litvánia, Szlovénia és Svédország) nem említik kifejezetten a külföldi ítéleteket, de általában figyelembe veszik az elítélt személy múltját a magatartások különös megkülönböztetése nélkül, minden cselekedetre vonatkozóan. Ezen kívül a német hatóságok válaszukhoz csatolták a német bíróságok számos ítéletét, hivatkozással a saját értelmezésüknek kedvező precedensekre. Az észti hatóságok jelezték, hogy a többi tagállam által kihirdetett ítéleteket számításba veszik, de nem közölték az alkalmazandó jogszabály részleteit vagy szövegét. A luxemburgi és a lengyel hatóságok jelezték, hogy ezt a rendelkezést még nem ültették át. Hat tagállam (Bulgária, Írország, Málta, Románia, Finnország és az Egyesült Királyság) nem szolgáltatott érdemleges információt erre a kérdésre vonatkozóan.

4. A KERETHATÁROZAT ALKALMAZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

4.1. Az 1929. évi egyezmény ratifikálása - 2. cikk

A második jelentés következtetéseit figyelembe véve összesen 25 tagállam csatlakozott az 1929. évi egyezményhez.

4.2. Általános bűncselekményi tényállások – 3. cikk

A második jelentés következtetéseinek eredményeképpen összesen 27 tagállam fogadott el törvényt annak érdekében, hogy a 3. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjaiban említett pénzhamisítás általános fogalmának tényállási elemei kifejezetten átültetésre kerüljenek. Következésképpen megállapítható, hogy biztosított a kerethatározat hatékony érvényesülése.

Mindazonáltal a litván jogszabályok az „eladás” bűncselekményéről szólnak, amely szűkebb fogalom, mint a „hamis pénz csalárd forgalomba hozatala”. E korlátozás ugyanakkor tekinthető gyakorlati következmények nélkülinek, mivel a valódiként kapott pénz visszahelyezése a forgalomba külön bűncselekményt képez.

A 3. cikk (1) bekezdésének c) pontját illetően a Cseh Köztársaság és Lengyelország – általánosabb fogalomként – a szállítást bünteti, amely a behozatal és kivitel speciális tényállásait takarja. Ezen túlmenően a litván, máltai és román jogszabályok ezeket a magatartásokat a forgalomba-hozatal tervével való birtoklás bűncselekményeként büntetik, amely – logikus szükségszerűségből – fedi a behozatalt és a kivitelt is. Ebben az értelemben biztosított a kerethatározat hatékony érvényesülése. Ugyanakkor két másik tagállam (Észtország és Szlovénia) jogszabályaival kapcsolatban meg kell állapítani a nemzeti hatóságok mulasztását a 3. cikk (1) bekezdése c) pontjának átültetését illetően.

Szintén a második jelentés következtetéseit figyelembe véve eddig 25 tagállam ütetett át helyesen a 3. cikk (1) bekezdése d) pontjában említett, jellegükből adódóan hamis pénz előállítását célzó eljárásokkal kapcsolatos bűncselekményekről szóló rendelkezéseket. Észtország és Lengyelország jogszabályai nem tartalmazzak semmilyen rendelkezést ezen előkészítő jellegű tevékenységekre vonatkozóan, ami az átültetés elmulasztását jelenti.

A második jelentés következtetéseit figyelembe véve az állapítható meg, hogy jelenleg 26 tagállam léptette hatályba az említett cselekményekben való részvételtől és az ezekre való felbujtásról, valamint az említett cselekedetek elkövetési

kísérletéről szóló általános rendelkezést, a kerethatározat 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően.

4.3. További bűncselekmények – 4. cikk

A második jelentés következtetéseit figyelembe véve 23 tagállam szankcionálja a kerethatározat 4. cikke szerinti, engedélyezett berendezések felhasználásával, de jogtalanul történő pénzelőállítás. A tagállamok nagy része azonban azáltal tesz eleget e cikk rendelkezéseinek, hogy általában tiltja a jogtalan pénzelőállítás, a felhasznált eszközökre való utalás vagy azok megkülönböztetése nélkül.

Kíváncos lenne, hogy minden tagállam fogadjon el kifejezetten olyan rendelkezéseket, amelyek a legális eszközökkel történő jogellenes pénzelőállítást nyilvánítják bűncselekménnyé. Valójában a 4. cikkben említett törvénysértést csak a nemzeti hatóságok munkatársai tudják elkövetni, mivel nekik áll jogukban a legális berendezések használata. Néhány jogrendben az elkövetett cselekedetek „*delictum proprium*” jellegű hivatali hatalommal való visszaélésnek is minősülhetnek, vagyis olyan bűncselekménynek, amelyet csak egy bizonyos csoportba tartozó személyeknek áll módjukban elkövetni. Ez a bűncselekmény lényegesen eltér a hamisítástól, ezért a kiszabható büntetések is különbözőek lehetnek. Bár a megfogalmazások nem tesznek különbséget, és a nemzeti rendelkezések kielégítőnek minősültek a keretszerződés 4. cikke átültetésének értékelésekor, a jogi egyértelműség megkövetelné a kifejezett bűncselekménnyé nyilvánító nemzeti jogszabályok elfogadását.

4.4. Ki nem bocsátott, de forgalomba hozatalra szánt pénz – 5. cikk

E rendelkezés célja, hogy a hamisítás objektív elemei úgy kerüljenek meghatározásra, hogy tartalmazzák a még ki nem bocsátott pénzt is. Ezen tényállások másként való meghatározása (pl. a szlovén jogszabályokban) csorbítja a rendelkezés hatékonyságát. Jelenleg összesen huszonkét tagállam rendelkezik olyan jogszabállyal, amely megfelel a kerethatározat 5. cikke b) pontjának.

4.5. Szankciók – 6. cikk

A második jelentés következtetéseit figyelembe véve összesen 26 tagállam felel meg a 6. cikk (2) bekezdésének, amely alapján a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzelőállítás vagy meghamisítás bűncselekménye legalább nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. Finnország, Svédország és Litvánia jogszabályai – bár tartalmazznak egy korlátozó kritériumot a maximális büntetés alkalmazására (a bűncselekmény súlyossága) – nem csökkentik a kerethatározat 6. cikkének hatékonyságát. Valójában az illetékes nemzeti bíróságok csak súlyos bűncselekmény esetében róják ki a legmagasabb büntetést. Anélkül, hogy ebben a konkrét esetben az átültetés elmulasztását állapítanák meg, meg kell jegyezni, hogy e jogszabályok fényében a maximális büntetést kiszabó ítélet kivételesnek számítana.

Észtország és Magyarország jogszabályai, amelyek 6, illetve 5 éves maximális büntetésről rendelkeznek (az utóbbi az érmekre vonatkozóan), nem felelnek meg a kerethatározat előírásainak.

A maximális büntetésre vonatkozó rendelkezésektől eltekintve úgy tűnik, mind a 27 tagállam intézkedett arról, hogy a kerethatározat által javasolt bűncselekményekre hatáson, arányos és visszatartó büntetések legyenek kiszabhatók.

4.6. Joghatóság – 7. cikk

Összesen huszonnégy tagállam felel meg a 7. cikknek.

4.7. Jogi személyek felelőssége, és a velük szemben alkalmazható szankciók – 8. és 9. cikk

Figyelembe véve a második jelentés következtetéseit, 20 tagállam felel meg teljes mértékben a jogi személyek felelősségével kapcsolatos rendelkezéseknek. A Cseh Köztársaság, Portugália és Szlovákia nem hajtották végre a szükséges intézkedéseket a kerethatározat 8. és 9. cikkének való megfelelés érdekében. Az Egyesült Királyság nem módosította jogszabályait, jóllehet azok nem felelnek meg a jogi személyek felelősségével kapcsolatos kötelezettségeknek. Gyakorlatilag a polgári jog szerint a vétkesség elve alapján igazolható lenne a károk és kamatok kifizetése annak a magánfélnek, aki bírósági eljárást kezdeményez, de ez nem egyezik meg a kerethatározat 8. és 9. cikke szerinti szankcióval. Ezen túlmenően a pénz család előállítására közérdeket sért, és az esetek többségében magánérdek nem sérül.

A szankciókat illetően Spanyolország és Luxemburg jogszabályai nem helyeznek kilátásba pénzbírságot, jóllehet a 9. cikk szerint ez szükséges lenne. Ezek az országok olyan szankciókat helyeztek kilátásba, amelyek kiegészítő jellegűek a kerethatározat értelmében, mint a jogi személy felfüggesztése vagy feloszlata.

4.8. Visszaesés – 9a. cikk

Görögország tekintetében a külföldi ítéleteket figyelembe veszik, ha legalább háromszor fordultak elő, és ha a büntetést – akkor is, ha csak részben – külföldön töltötték le. Ezek a feltételek nem felelnek meg a kerethatározat által lefektetett céloknak, mivel a visszaesést sokkal szigorúbb feltételek mellett ismerik el, mint a 9a. cikk szövege. Válaszukban a görög hatóságok jelezték, hogy megkezdtek a vonatkozó cikkek módosítását annak érdekében, hogy azok teljesen megfeleljenek a 9a. cikknek.

Azon tagállamok esetében, amelyek az elítélt személy múltjára általában, megkülönböztetés nélkül hivatkoznak, meg kell állapítani, hogy jogi rendelkezéseik nem állnak ellentétben a kerethatározat előírásaival. Ugyanakkor erősebb lenne a jogbiztonság (ami a hatékony átültetés egyik elemének minősül), ha e tagállamok módosítanák jogszabályaikat annak érdekében, hogy ezeket a magatartásokat a visszaesés megalapozásaként kifejezetten említsék. Ha egy másik tagállam bírósága által kimondott ítéletre nem vonatkozik kifejezett utalás, a gyakorlatban előfordulhat, hogy ezeket az ítéleteket nem veszik számításba.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

5.1. Általános következtetések

Az euro bevezetésével kapcsolatos pénzhamisítás elleni, büntetőjogi és egyéb szankciókkal megvalósuló védelem megerősítéséről szóló, 2000. május 29-i tanácsi kerethatározat rendelkezéseinek átültetését általában kielégítőnek találták, az átültetés néhány esetben tapasztalt elmulasztása ellenére. A kerethatározat bűncselekményi tényállásait és szankcióit lényegében bevezették a tagállamok nemzeti jogába. Ily módon az euro védelmét megteremtették a kerethatározat által megkövetelt hatékonysággal és eredményességgel. A kerethatározat teljesítette tehát a kitűzött célokat, és csak kis számú nemzeti intézkedés elfogadása hiányzik a teljes érvényesüléshez.

5.2. Különös következtetések

A kerethatározat elérte célját, különösen a legfontosabb területeken. A pénz jogellenes előállításának vagy meghamisításának, illetve forgalomba hozatalának tényállása minden tagállam jogrendjében bűncselekménynek számít. A hamis pénz behozatalát, kivitelét vagy szállítását is kifejezetten szankcionálja a legtöbb nemzeti jog. Néhány jogrend ezeket a magatartásokat a szállítás vagy a birtoklás fogalmával nyilvánítja bűncselekménynek.

A bűncselekmények szankcionálására hivatott büntetések jóllehet heterogének, de két tagállam kivételével megfelelnek a kerethatározat követelményeinek.

Ezen kívül a tagállamok többsége bevezette a jogi személyek felelősségének elvét. A tagállamok többségének jogszabályai szerint a többi tagállam bíróságai által hozott jogerős ítéleteket számításba veszik a visszaeső elkövetők esetében.

E kielégítő általános következtetés ellenére a kerethatározat rendelkezéseit nem vezették be minden tagállam jogrendjébe teljes körűen, így néhány konkrét esetben megállapítható az átültetés elmulasztása. A kerethatározat teljes átültetéséhez szükségesnek bizonyult, hogy a tagállamok a következő módosításokat beépítsék nemzeti jogukba. A szükséges módosítások az alábbiakban a kerethatározat rendelkezéseinek sorrendjében kerülnek felsorolásra.

2. cikk

Szlovéniának ratifikálnia kell a pénzhamisítás visszaszorítására irányuló, Genfben 1929. április 20-án kelt nemzetközi egyezményt.

3. cikk

Észtország és Szlovénia jogszabályainak bűncselekménnyé kell nyilvánítaniuk a hamis pénz szállítását, behozatalát és kivitelét.

Észtország és Lengyelország jogszabályai bűncselekménnyé kell nyilvánítsák a hamis pénz előállítására szánt eszközök gyártását és beszerzését.

4. cikk

Spanyolország jogszabálya bűncselekménnyé kell nyilvánítsa a pénz legális berendezések és anyagok segítségével történő illegális előállítását.

5. cikk

A Cseh Köztársaság és Szlovénia jogszabályai bűncselekménnyé kell nyilvánítsák a ki nem bocsátott, de forgalomba hozatalra szánt pénz hamisítását.

6. cikk

Magyarország jogszabálya legalább 8 éves maximális szabadságvesztés-büntetést kell előírjon az érmék hamisításának esetében is.

Észtország jogszabálya legalább 8 éves maximális szabadságvesztés-büntetést kell előírjon, függetlenül a visszaesés vagy a nagy volumenű hamisítások eseteitől.

8. és 9. cikk

A Cseh Köztársaság, Szlovákia és az Egyesült Királyság hatóságainak el kell fogadniuk a jogi személyek felelősségének bevezetéséhez szükséges intézkedéseket, hogy megfeleljenek a kerethatározat 8. és 9. cikkének.

Spanyolország és Luxemburg jogszabályainak elő kell írniuk a pénzbírságot is mint szankciót a jogi személyek felelősségének eseteiben.

9a. cikk

Görögország, Luxemburg és Lengyelország jogszabályainak intézkedniük kell a többi tagállam bíróságai által elítélt cselekmények elismeréséről a visszaesés megállapítása érdekében.

5.3. Kiegészítő információk közlése

A következő tagállamok hatóságainak tájékoztatniuk kell a Bizottság szolgálatait a következő pontokkal kapcsolatos információkról:

Bulgária

A ki nem bocsátott pénz hamisításának bűncselekménnyé nyilvánítása (5. cikk), a jogi személyek felelőssége (8. és 9. cikk) és a nemzetközi visszaesés (9a. cikk).

Észtország

A legális berendezésekkel történő illegális pénzelőállítás bűncselekménnyé nyilvánítása (4. cikk) és a ki nem bocsátott pénz hamisításának bűncselekménnyé nyilvánítása (5. cikk).

Írország

Nemzetközi visszaesés (9a. cikk).

Magyarország

A ki nem bocsátott pénz hamisításának bűncselekménnyé nyilvánítása (5. cikk).

Málta

A genfi egyezmény ratifikálása, a nemzeti bíróságok 7. cikk szerinti joghatósága, a jogi személyek felelőssége (8. és 9. cikk) és a nemzetközi visszaesés (9a. cikk).

Portugália

Jogi személyek felelőssége (8. és 9. cikk).

Románia

A legális berendezésekkel történő illegális pénzelőállítás bűncselekménnyé nyilvánítása (4. cikk), a ki nem bocsátott pénz hamisításának bűncselekménnyé nyilvánítása (5. cikk), a jogi személyek felelőssége (8. és 9. cikk) és a nemzetközi visszaesés (9a. cikk).

Finnország

Nemzetközi visszaesés (9a. cikk).

Az Egyesült Királyság hatóságainak tájékoztatniuk kell a Bizottság szolgálatait a nemzetközi visszaeséssel (9a. cikk) és a kerethatározat Gibraltárban való alkalmazásával kapcsolatban.